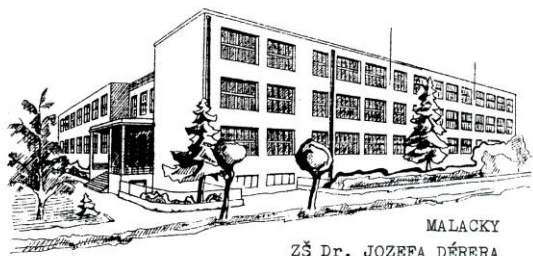

Dereferka

...čítanie pod školskú lavicu
č. 3 február 2011

Prečo chodíme do školy?

Školský rok sa prehupol do svojej druhej polovice. Mnohé radosti desiatich školských mesiacov už máme za sebou.

Teraz prichádza čas, kedy môžeme napraviť nerozvážnosť prvého polroka, pripraviť sa na ďalšiu cestu za vzdelávaním. To platí najmä pre tých, ktorí sa chystajú završiť pobyt v základnej škole a stoja na azda prvej vážnej križovatke svojho života.

Každý - starší i mladší - občas uvažuje o zmysle vzdelávania, školy... Zdá sa ti to zbytočné. Chceš - ako radia naši šiestaci - získať za návštevu školy odmenu či akési odstupné? Máš pocit, že pomer vydannej energie počas štúdia a získaná známka nie sú v rovnováhe? Vždy učiteľ alebo učiteľka vidí práve teba? Iní dopadnú lepšie ako ty! Odpisovať vidia len teba! Tak potom zrejme platia zákony. Murphyho. Nájdeš sa v niektorom z nich?

- ▽ Batéria tvojej kalkulačky, ktorá vydržala celý rok, sa vybije v polovici najdôležitejšej písomky práve vtedy, keď chceš počítat ten najťažší príklad.
- ▽ Ak sa ti na ťahák nezmesťi všetka prebraná látka, to čo si vynechal, pretože "to v písomke určite nebude", bude otázka za najväčší počet bodov.
- ▽ Zákon skúšania: To, čo žiak nevie, učiteľ zistí v priebehu 1 minúty a to, čo vie, ho nezaujíma.
- ▽ Študent neodpisuje, cvičí si zrak.
- ▽ Keď sa naučíš na písomku, tak nebude. Ak sa na ňu nenaučíš, tak bude.
- ▽ Každý pred skúškou vraví, že nič nevie, len ty si si istý sám sebou. Po skúške každý všetko vedel, len ty si nejako zneistel.
- ▽ Niet takej jednoduchej úlohy, ktorú by nebolo možné pokaziť.
- ▽ Študent nenapovedá, zverejňuje odpovede.
- ▽ Nič nejde tak ľahko, ako ste si predstavovali.
- ▽ Nič nie je natoľko hlúpe, aby to nemohlo vypáliť zle.
- ▽ Nič nie je také pokazené, aby sa to nemohlo kaziť ďalej.

...a ozaj - prečo vlastne chodíme do školy? Je trápne učiť sa písať (pravopisne správne), čítať (s dodržiavaním správnej výslovnosti), počítat (s cieľom vyrátať výsledok len správne), orientovať sa na mape (nemám ambíciu vystúpiť na Mount Everest, tak nemusím vedieť, kde sa nachádza)...

Ak už vieš písať, môžeš prispieť do nasledujúceho čísla nášho časopisu (nemusí to byť celkom pravopisne správne). Ak už vieš čítať, môžeš si prečítať náš školský časopis (neprekáža to, že občas aj slabikuješ). Dôležité je vedieť, kde je sever. Dôležité je mať srdce na pravom mieste. Dôležité je vedieť poznatky použiť v pravý čas. Múdrosť sa učíme uvažovaním. Možno aj preto chodíme do školy. Aby sme sa učili rozmýšľať, hutať, dumať.

MOTTO: Deväť desiatín múdrosti je byť múdrom v pravý čas. CICERO

Nech sa vám v druhom polroku tohto školského roka podarí všetko, čo si želáte!

Veľa šťastia!

KUK NA KARNEVAL 2011

Vo štvrtok 17. 2. sa v školskej jedálni stretli princezné, bosorky, kvetinky, rytieri, zvieratká... Naši prvostupniari sa spoločne zabavili na karnevale! Spievala a hrala pani učiteľka Raková so svojim manželom. Všetci sa veselo krútili so svojimi pani učiteľkami a pani vychovávateľkami. Aj autobus s fúzatým pánom šoférom, aj kuchár pripravujúci sladký koláčik, aj floorbalista, hrozno, praveká dievčina, dvorné dámy, muzikanti, vojaci... Decká sa tešili, keď sa žrebovala bohatá tombola, keď boli vyhlasované najzaujímavejšie masky, keď sa všetci stali vagónikmi školského vláčika. Lokomotívou sa stala usmievať pani vychovávateľka Danka Šurinová. Vysmädnutí tanečníci sa mohli občerstviť v bufete u dvoch pôvabných futbalistiek. Ale veď sa sami pozrite na zopár záberov z karnevalového popoludnia a prečítajte si o dojmoch zabávajúcich sa!

Vaneska Bednáriková, 2.A

- *Aká si maska?*
Dvorná dáma.
- *Kto ti pomáhal s prípravou masky?*
Maminka a ocino.
- *Ktorá maska sa ti najviac páči?*
Piráť a pani Jeseň.

Michal Behrat, 3.A

- *Aká si maska?*
Pes.
- *Kto ti pomáha s prípravou masky?*
Mama.
- *Ktorá maska sa ti najviac páči?*
Škriatok.

Samuel Švarc, 3.A

- *Aká si maska?*
Ninja.
- *Prečo si si vybral túto masku?*
Lebo sa mi veľmi páči.

Lenka Končeková, 4.A

- *Aká si maska?*
Tanečnica.
- *Prečo si si vybrala túto masku?*
Lebo veľmi rada tancujem.
- *Páči sa ti na karnevale?*
Áno, je tu super!

O dobrú náladu sa postarali títo dvaja veselí muzikanti

Karneval bez šaša - to predsa nemôže byť!

Pôvabné baby, však? Pipi, princezná, zajačik, lienka...

Pani vychovávateľka Sikeliová ako jemný motýľ

...pirátka a Zorka - pomstiteľka?

V očakávaní žrebovania tomboly

A ktože sa stretol na tejto fotografii?
Čertíča, návšteva z Ruska a tajomná pavúčia kráľovná

Ďalšie pôvabné dievčatá - princezná a kvetinová víla

Oddychujúci psík

Zamyslený rocker

Farebný vláčik s veselou lokomotívou

Tanečnica s pirátom

Kto sa skrýva v maske klauna a stromčeka?

Šofér veľkého autobusu s vojakom

...a kto je táto tmavovláska?
Poznáte ju?

Perfektné popoludnie sa skončilo. Decká odložili masky a ako mávnutím čarovného prútika sa stali znovu normálnymi žiakmi. Dúfame, že o rok sa opäť stretneme v dobrej nálade!

N. Báčorová, M. Haba

Nepravideľná rubrika "Naši olympionici"

Dejepisná olympiáda

Ako ste možno už počuli, v CVČ sa odohralo okresné kolo Dejepisnej olympiády. Bolo to mierne (čítajte veľmi) deprimujúce, pretože približne 86% otázok bolo buď nejako spojených s rokmi, alebo priamo súviselo s nimi. Najväčším prekvapením bolo, že nikto nebol úspešným riešiteľom (60 bodov a viac). Najvyšší počet dosiahnutých bodov (v našom okrese) bol 50. Podobne ako niektoré iné olympiády, táto sa skladá z monotematickej časti, učiva dejepisu v danom roku a miestnej (regionálnej) časti. V tej prvej sú otázky z danej témy, spoločnej pre všetky kategórie (C,D,E,F). Tento rok to boli Habsburgovci na Slovensku (od bitky pri Moháči po jozefínske reformy). Očakávala som otázky o Márii Terézii, ale boli zamerané na povstania a náboženské problémy (úchvatné!). V tej tretej, regionálnej, sa vyskytovali otázky logické. O našom regióne (Kto som? Narodil som sa v Malackách, nájdete ma najmä v knižnici na obale knihy „Jar Adely Ostrolúckej“. Mám tu vedľa fotku).

Takže zhrniem vlastnými slovami: katastrofa! Ale na moje veľké šťastie sa mi podarilo dosiahnuť najvyšší počet bodov v našej skupine (42 z 90). Takže som prvá, aj keď neúspešná. Budúce smerovanie neznáme.

Olympiáda v anglickom jazyku

Táto súťaž sa pre zmenu odohrala na tom istom mieste ako po minulé roky, v ZŠ v Sološnici (konkrétne v I. A). :) Ako vždy boli miniatúrne stoličky, miniatúrne stoly, miniatúrne všetko (však sme v I.A). So mnou tam ešte bol Daniel Kuklovský, súťažiaci v 1A kategórii, a pani učiteľka Kureková ako porotkyňa kategórie 1B.

Skúšala sa gramatika, slovná zásoba, čítanie s porozumením a počúvanie. V druhej, ústnej, časti (ja viem, že vás to nebaví, ale skúste to aspoň dočítať) bol tzv. picture story a potom konverzácia na tému: „Chcete domáce zvieratko, najlepšie hada, tarantulu alebo papagája. Presvedčte rodičov!“ Ale aspoňže bola zábava. Dano skončil štvrtý a ja postupujem do krajského kola, ktoré sa uskutoční 7. 3. 2011. Hádajte! Kto? (Gabriela Kandová)

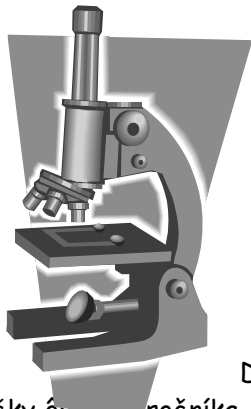
Zemepisná olympiáda

Pre mnohých bola významnejšia olympiáda zo zemepisu, pretože je na svete už dlhšie a je populárnejšia (a niekedy aj jednoduchšia). Jej okresného kola sa zúčastnili žiaci zo všetkých ročníkov druhého stupňa (5., 6., 7., 8., 9.). Skladala sa z teoretickej a miestnej časti a prekvapivo sa odohrala v našej školskej jedálni pod taktovkou pána učiteľa Pašteku.

Aj sme sa čudovali (Filip Prášil, Veronika Bartalská, Michal Jursa, Gabriela Kandová a Pavol Štefík - v poradí podľa ročníkov), ako dobre - úspešne - sme skončili: Filip druhý, Veronika piata, Mišo siedmy, ja druhá a Paľo tiež druhý. Ved' sme sa všetci aj poriadne pripravovali! V kategórii F (ôsmy ročník) sa už dlhé roky (štyri) vyskytuje rivalita medzi mnou a istou Veronikou Hájovskou - stále sa striedame na prvom a druhom mieste - tentoraz vyhrala ona. Keďže, bohužiaľ, piatáci nemajú krajské kolo, do Bratislavy bude putovať Paľo, asi pán učiteľ a ja. Držte palce!

G. Kandová

Biologická olympiáda

Dňa 11. 2. 2011 sa v CVČ uskutočnilo okresné kolo Biologickej olympiády. Zúčastnili sa na nej žiačky ôsmeho ročníka, konkrétne 8. A. Svoju účasť v testovej časti potvrdila Lucia Chmelová a v posterovej časti Miroslava Alenová, ktorá spracovala tému fretky a Dominika Fišerová sa zaoberala motýľmi.

Vyrazili sme o 8:00 hod. z budovy školy. Po krátkej ceste autom upršaným počasím sme sa dostali na miesto diania. Súťaž sa začala o 8:30. O 10:00 sme opustili areál CVČ. A plynule sme prešli do cukrárne HVIEZDA, kam nás pozvala pani učiteľka Osuská. Ak vás zaujíma, ako sme dopadli, tu sú výsledky: Miroslava Alenová a Lucia Chmelová obsadili 1. miesto a Dominika Fišerová obsadila 2. miesto. Všetky tri dievčatá postúpili do krajského kola, ktoré bude 17. 3. 2011 v Bratislave.

D. Fišerová

Šalianský Mat'ko

„Bola raz jedna malebná krajina - Slovensko sa zvala. V nej malé mestečko Šaľa. A tá Šaľa Šalianskeho Mat'ka Jozefa Cigera Hronského mala.

Do tohto mestečka detičky sa schádzat' začali, aby si rozprávali, čo dobré je a čo zlé, koľko hrdinov poznajú ako princov, chudobných synčekov, hlupáčikov, popolvárov a sedemhlavých drakov prekonávať majú. Stále vedia na pamäti mat', ako sa majú k rodičom, súrodencom, priateľom, zvieratkám a veciam okolo v pravú chvíľu správne zachovať, na dospelých sa hrať... " Tak znejú úvodné slová o literárnej súťaži v prednese povestí z rôznych regiónov našej vlasti.

Súťaž sa koná najskôr na úrovni okresných kôl, potom nasleduje krajské a nakoniec si jeho víťazi „zmerajú“ recitátorské schopnosti priamo v Šali.

Dňa 21. 1. 2011 sa v CVČ v Malackách konalo okresné kolo tejto súťaže. Zúčastnili sa ho aj žiaci našej školy **Simona Chválová**, ktorá získala 3. miesto v 1. kategórii a **Sára Prelcová** získala 1. miesto v 2. kategórii a postúpila do krajského kola v Bratislave. Tu svojím recitátorským šarmom presvedčila porotu a umiestnila sa na peknom 2. mieste. Obe recitátorky predniesli povesti z pera rodáka zo Záhoria - Štefana Moravčíka. Simonka vyrozprávala príbeh súvisiaci s obliehaním Malaciek Prusmi, Sára porozprávala o kostlivcovi zo Záhorskej Vsi.

Dievčatám ďakujeme za reprezentáciu našej školy a srdečne blahoželáme.

Želáme veľa ďalších úspechov!

Vzácná návšteva

11. januára otvorila naša školička svoju bránu vzácnéj návšteve.

Škôlkari, budúci školáci z tried na Bernolákovej a Hviezdoslavovej ulici po prvý raz prekročili prah „veľkej školy“. Potešili sa so staršími kamarátmi, dozvedeli sa to, čo vy všetci dobre poznáte - ako sa sedí v školskej lavici, nakukli do počítačových učební i laboratórií. A asi sa im u nás páčilo. Mnohí prišli o dva týždne sa do našej školy zapísať. Tešíme sa na stretnutie v septembri!

...u druhákov.

Pani učiteľka Kureková víta budúcich prvákov na hodine angličtiny u deviatakov

Štvrtáci prstom po mape

Taký štvrták už istotne precestoval kúsok Slovenska. Možno s rodičmi počas dovolenky, možno počas cesty za starými rodičmi, možno počas putovania v škole v prírode. V štvrtej triede sa podrobne učíme na hodinách vlastivedy o Slovensku. Dozvedáme sa o našich horách, riekach, mestách. Každý z nás si vybral tému a vypracoval projekt o kúsku našej vlasti. O Trnave, Bratislave. Ja o Záhori. K mape Záhoria som prilepil obrázky tých miest, ktoré som navštívil, napríklad Kostol sv. Margity v Kopčanoch, Stupavu, Devín, Skalicu, Holíč. Dozvedel som sa aj o zaujímavých živočíchoch alebo vzácnych rastlinách.

M. Haba

Expert Geniality Show

9. 12. 2010 sa mohli žiaci ZŠ zúčastniť súťaže EXPERT. V tomto školskom roku sa do nej prihlásilo vyše 9300 žiakov zo 425 škôl. Uvedená súťaž predstavuje jediná šancu, ako si zasúťažiť vo svojich obľúbených predmetoch - angličtine, dejepise, informatike, biológii, zemepise, fyzike, chémii a umení. Prví desiaty v ktorejkoľvek kategórii mali byť odmenení vecnou cenou, prvých 100 malo dostať diplom a jeden vyžrebovaný mal vyhrať notebook.

V našej škole sa uvedená súťaž uskutočnila pod vedením pani učiteľky Osuskej. Dnes sú známe výsledky. A odmenení? Vlastne odmenení! Gabika Kandová z 8. B má titul TOP a Diana Šrámková z 9. A sa stala EXPERTOM. Blahoželáme!

Srdce

Tlkot srdca. Srdce bije ako zvon. Srdečný smiech. Srdce zvoná. Dať niekomu svoje srdce. Mať srdce na dlani. Mať srdce ako z kameňa. Srdce mu stislo. Slovo srdce sa používa často. Každý pozná symbol srdca. Viete, kde sa vzal? Ako vznikol?

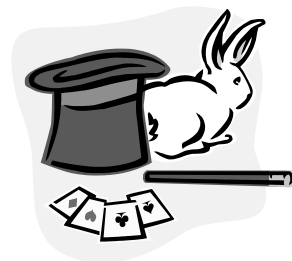
Pre pravekého lovca bolo srdce symbolom úspechu. Naši dávni predkovia verili, že v srdci sú všetky vlastnosti zvierat'a, ktoré ľudia obdivovali. Preto človek, ktorý zjedol srdce zabitého zvierat'a, sa stal šikovnejší, odvážnejší a chytrejší. V antickom Grécku sa symbol srdca podobal znaku lýry - atribútu boha lásky Erosa. Dnes v Európe srdce znamená lásku a zamilovanosť. Ale napríklad v Afrike podobný znak symbolizuje útek, utrpenie alebo pocit viny.

Z Ameriky k nám prišiel tento symbol a zaplavil náš obchodný trh v súvislosti so sviatkom zamilovaných - svätým Valentínom, ktorý pripadá na 14. február.

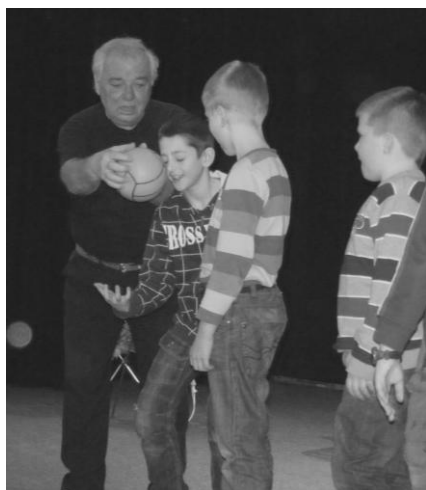
Aj vy ste podľahli jeho čaru? Tak pozor! Svätý Valentín je len raz v roku. Že sa máme radi, si môžeme dávať najavo počas všetkých 365 dní v roku.

Linda Šaradinová

Iluzionista

Abraka-dabra. Čáry-máry-fuk. Hókus-pókus. Iluzionista je ten, kto predvádza ilúzie. Kúzelník - artista, ktorý predvádza kúzla, eskamotér. Každý vie, že taký kúzelník trošku klame, trošku podvádza, trošku odvádza pozornosť. A každý uvažuje o tom, ako to ten kúzelník robí. Dá sa však i celkom dobre zabaviť. Svedčia o tom fotografie z 11. februára, kedy žiaci I. stupňa boli v Kultúrnom domčeku na predstavení kúzelníka. Deckám sa páčilo najmä to, že sa sami stali súčasťou jeho predstavenia. A nielen deti! Účinkovali i naše pani učiteľky!

Dvojčatá

Dvojčatá sa dnes rodia omnoho častejšie ako v minulosti. Bežne sa vyskytujú na 80 - 90 pôrodov. U dvojčiat sa rozlišujú jedno- a dvojjajčné, pričom dvojjajčné sú štyrikrát častejšie. Tie vznikajú zo samostatných buniek, a teda majú vždy samostatnú placentu i obaly. Zaujímavé je i rozloženie pohlavia. Zatiaľ čo jednovajčné sú vždy identického pohlavia, u dvojjajčných mierne prevyšuje početnosť ženského pohlavia, pričom percentuálne je najčastejšia kombinácia 2x dievča, potom 2x chlapec a kombinácia chlapec - dievča je najmenej častá.

Aj keď mamičky dvojčiat na svoje ratolesti istotne dopustiť nedajú, vedia veľmi dobre, že to ani zďaleka nie je prechádzka ružovou záhradou.

Všimli ste si, že aj medzi nami sú dvojčatá? Z fotografie sa na vás usmievajú šiestičky Sindy a Frederika Horváthové.

Slovenské herečky a dvojčatá Lucie a Petra Molnárové poznajú diváci Českej televízie z rozprávky *Tri životy* režiséra Jiřího Stracha, v ktorej stvárňovali spoločne jednu postavu. Lucie a Petra spolu nielen študujú, hrajú v divadle, ale i rady spievajú.

Slovenskú republiku bude na pesničkovej súťaži Eurovision Song Contest 2011 reprezentovať duo Twiins, ktoré tvoria dvojčičky Veronika Nízlová a Daniela Jančichová. Určite veľmi dobre viete, že spoločne spievajú niekoľko rokov.

Ste rady, že ste dvojičky?

Frederika: Áno som rada že sme dvojičky.

Sindy: Ani nie.

Obliekate sa rovnako?

Nie, neobliekame sa rovnako.

Rozoznajú vás ľudia v škole alebo stáva sa vám, že si vás ľudia, ktorí vás nepoznajú, pomýlia?

Ľudia nás rozoznajú ľahko, okrem pani učiteľky Habovej.

Ako to vnímajú vaši priatelia a spolužiaci že ste dvojičky?

Vnímajú to dobre.

Máte súrodencov alebo ste len vy dve?

Máme ešte dvoch bratov a tri sestry.

Aké sú vaše obľúbené jedlá?

Sindy: Moje obľúbené jedlo sú palacinky.

Frederika: Medzi moje obľúbené jedlo zaradím pizzu.

Sú medzi vami hádky alebo si vychádzate dobre?

Ako kedy, ale väčšinou sa hádame.

Navštevujete túto základnú školu už od prvej triedy?

Áno, navštevujeme.

Máte spoločných priateľov alebo sa každá bavíte s niekým iným?

Áno, máme spoločných priateľov.

Ďakujeme za rozhovor.

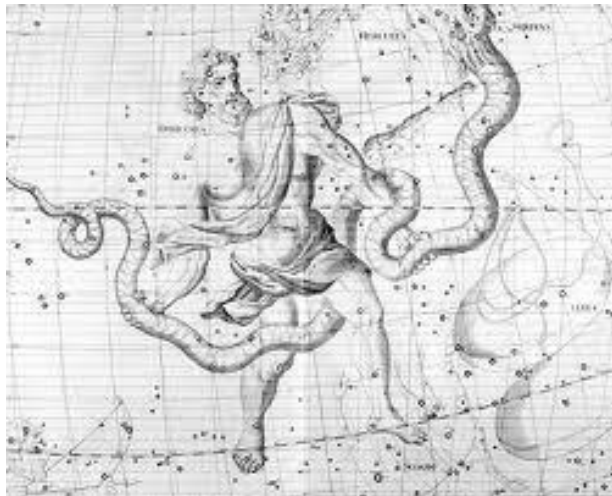
Viete, čo je hadonos?

Čo sú znamenia zverokruhu?

Znamenia sú reálne súhvezdia na nočnej oblohe, ktoré tvoria akýsi pás tiahnuci sa po obvodě celej slnečnej sústavy. V podstate prekrývajú ekliptiku - dráhu slnka. Slnko sa do toho istého bodu ekliptiky dostane za rok. Počas obiehania sa v jeho pozadí nachádzajú rôzne súhvezdia, ktoré v tom ktorom mesiaci vládnu: strelec, kozorožec, ryba...

Kalendár sa posunul o celý mesiac

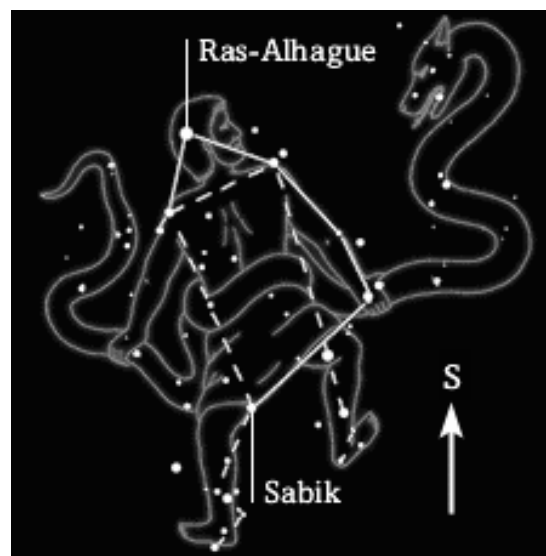
Tento hviezdny kalendár vytvorili Babylončania pred 2000 rokmi. Vtedy boli dátumy ohraničujúce jednotlivé znamenia pomerne presné. Každý astronóm však vie, že hviezdna obloha sa v odstupe času mení. Približne o jeden stupeň za 70 rokov. Je to síce malý rozdiel, ale keď to spočítame, zistíme, že kalendár sa po 2000 rokoch posunul o celý mesiac. "Keď astrológovia hovoria, že Slnko je v znamení rýb, tak to nie je pravda," hovorí profesor Parke Kunkle z Minnesotského planetária.

Takto vyzerá aktuálny zoznam znamení zverokruhu:

Kozorožec	20. január - 16. február
Vodnár	17. február - 11. marec
Ryby	12. marec - 18. apríl
Baran	19. apríl - 13. máj
Býk	14. máj - 21. jún
Blíženci	22. jún - 20. júl
Rak	21. júl - 10. august
Lev	11. august - 16. september
Panna	17. september - 30. október
Váhy	31. október - 23. november
Škorpión	24. november - 29. november
Hadonos	30. november - 17. december
Strelec	17. december - 19. január

Hanka Slobodová

Hadonos (Ophiuchus, Oph)

Hadonos, vlastným menom Aesculapus, je na oblohe znázornený ako silný muž držiaci v rukách veľkého hada. Bol synom boha Apolóna a stal sa vychýreným lekárom. V mladosti ho zverili do výchovy neobyčajne múdremu a vzdelanému Kentaurovi Cheirónovi. Ten ho naučil liečiť nielen všetky choroby, ale dokázal kriesiť aj mŕtvych. Pretože by sa tým porušili zákony sveta, bohovia sa na Aesculapia nahnevali. Najmä boh podsvetia Hádes sa bál, že podsvetie ostane prázdne, keď Asklépios odvádzal duše mŕtvych. Post'ažoval sa svojmu bratovi, mocnému Diovi, ktorý Aesculapia zabil bleskom. Podľa inej verzie Apolón uprosil otca, aby Aesculapiovi odpustil. Zeus ho napokon vzkriesil, urobil z neho boha liečiteľstva. Vyniesol ho na oblohu spolu s hadom, ktorý mu pomáhal hľadať liečivé bylinky. Dodnes je v znaku lekárov a lekárnikov ako symbol opatrnosti a múdrosti.

Hadonos je rozsiahle rovníkové súhvezdie južne od Herkula. Ide o rozsiahle súhvezdie letnej oblohy. Napriek tomu, že leží čiastočne na ekliptike nepatrí medzi zvieratníkové súhvezdia. V súhvezdí nájdeme niekoľko guľových hviezdokôp. NGC 6572 je planetárna hmlovina vo vzdialenosti 23 000 svetelných rokov. V roku 1604 vzplanula v súhvezdí supernova, ktorú popísal a pozoroval slávny astronóm Kepler. Ďalším zaujímavým objektom je Barnardova hviezda. Od nás je vzdialená „iba“ 5,94 svetelného roka, má však najväčší známy vlastný pohyb. Za 180 rokov sa po oblohe posunie o mesačný priemer.

Sokoliarstvo

Mlád'atka orla skalného s mamou

Sokoliarstvo - krásna vec, však? Azda ste videli vystúpenie sokoliarov na niektorom zo slovenských hradov. Ja som to zažila na vlastnej koži. V Banskej Bystrici, kde som predtým bývala a chodila do školy, sme mali v základnej škole sokoliarsky krúžok. V ten rok som chodila do 4. ročníka. V škole sme mali veľa krúžkov, ale ja som si vybrala práve sokoliarsky krúžok. A vybrala som si dobre. Aj keď na tento krúžok už nechodím, ale rada si na zážitky prežité medzi sokoliarimi spomeniem.

Minulosť sokoliarstva

Sokoliarstvo vzniklo 2000 rokov pred našim letopočtom na území dnešného Kirgizska, Kazachstanu a Mongolska. Zo stepí a náhorných planín Strednej Ázie sa približne koncom 2. tisícročia p. n. l., počas výbojných ťažení kočovných kmeňov, dostáva sokoliarstvo na východ cez Čínu a Kóreu do Japonska, na juh do Indie, Pakistanu a Afganistanu, na juhozápad do arabských krajín a severnej Afriky, na severozápad do Kyjevskej Rusi a odtiaľ do strednej a západnej Európy, až do dnešnej Veľkej Británie. Záujem o sokoliarstvo začal neskôr v Anglicku upadať a až po roku 1066 znovu nadobúda na popularite. V tomto čase bolo sokoliarstvo vážnou záležitosťou a meradlom ušľachtilosti. Druhy dravých vtákov využívaných v tých časoch zodpovedajú dravcom využívaným v dnešnej spoločnosti. Jedine kráľ však mohol nielen sokola loveckého, gróf zasa len sokola sťahovavého a napokon sluha pracoval so sokolom myšiarom. V časoch dávnych - pradávnych zlodeji či vrahovia dravých vtákov boli veľmi kruto trestaní a vycvičené sokoly a jastraby boli veľmi cennou súčasťou majetku a dôležitou súčasťou lovu. Do oblasti dnešného Slovenska sa sokoliarstvo dostalo vpádom Hunov. Ich vodca Atila mal podľa legendy na svojom štíte vyobrazeného sokola. Na Podunajskú nížinu sa sokoliarstvo dostalo príchodom maďarských kmeňov, keď hľadali zatúlaného sokola rároha, ktorého volali Turul - posvätný vták Maďarov. Úroveň sokoliarstva na území Veľkomoravskej ríše nezaostáva za úrovňou sokoliarstva v susedných krajinách. Legenda z tohto obdobia sa zmieňuje o sokoliarskej záľube Konštantína, ktorej sa venoval v mladosti. Vládca Veľkej Moravy Svätopluk sa veľmi rád zúčastňoval lovu s vycvičenými dravými vtákmi. Dôkazom rozvinutého sokoliarstva vo Veľkej Morave je aj zachované bronzové nákončie opasku. Zobrazuje sokoliaru s dravým vtákom na ruke. Predstavte si - zakončenie opasku bolo nájdené v Moravskom Sv. Jáne. Ďalším dôkazom je nález striebornej plakety, na ktorej je jazdec na koni držiaci na ruke dravého vtáka. Plaketa bola nájdená pri archeologickom výskume v Starém Městě na Morave.

Dnešný záujemca o lov pomocou sokoliarsky vycvičených dravých vtákov musí mať platný poľovný lístok, absolvovať sokoliarsku skúšku, ovládať a predovšetkým dodržiavať množstvo právnych noriem upravujúcich držanie sokoliarsky použiteľných dravých vtákov.

V súčasnosti používané dravé vtáky na sokoliarsky výcvik pochádzajú vo veľkej väčšine z odchovov v zajatí. Na Slovensku už boli vyliahnuté v zajatí mlád'atá orla skalného, sokola sťahovavého a sokola rároha. Pýchou sokoliarov na Slovensku je vyučovanie sokoliarstva ako výberového predmetu, ktoré sa niekoľko rokov učí na Strednej lesníckej škole v Banskej Štiavnici. V žiadnom štáte Európy sa sokoliarstvo takýmto spôsobom nevyučuje.

Sovy - kráľovné noci

Sovy majú veľmi jemné perie a obrovské žiarivé oči. Cez deň spia v dutinách stromov alebo na poválach starých domov. Prebúdajú sa len po západe slnka, keď ideme spať. Preto ich vidíme len zriedka. Mlád'atka sovy vyzerajú ako nafúknuté loptičky z prachového peria - ako hračky vyrobené z vaty.

A tu máme sovu pálenú. Krásavica, však? Ako naozajstná kráľovná! Sovy, noční lovci, lovia hlavne myši, no trúfne si aj na malé zajačiky. Majú výborný zrak i sluch a veľmi tvrdé, ostré pazúry. Perie ako z plyšu...Perie sov je neuveriteľne jemné a hebké. Preto sovy lietajú celkom tichučko. Ako duchovia alebo nočné tiene....

ZOO SIMONY UFRLOVEJ

Jaguár

Po tigrovi a levovi je jaguár tretia najväčšia mačkovitá šelma na svete. Dorastá do dĺžky 100, vo výnimočnom prípade aj 180 centimetrov, k tomu treba prirátať 40 - 70 centimetrov dlhý chvost. V kohútiku býva vysoký až 1 meter. Je oveľa pevnejší a mohutnejší než leopard, iba jeho chvost je o poznanie kratší ako u jeho africko-ázijského príbuzného. Jeho hmotnosť sa pohybuje medzi 70 (u samíc) a 110 kg (samec). Obvyklá farba je jasno zlatožltá, niekedy prechádza do červena s čiernymi prstencovými škvrkami (rozetami), niekedy obkľučujúcimi malé škvrnky. Tieto škvrny sú oveľa väčšie než má leopard. Ako aj pri leopardovi môžeme dosť často pozorovať u neho melanickú formu. Prejavuje sa celou čiernou kožou, ale pri dobrom osvetlení sú na koži badateľné tmavšie škvrny. V dažďovom lese žijúce jaguáre sú menšie a najčastejšie s tmavším farebným odtieňom, ako ich príbuzní na otvorených savanách. Pohlavnú dospelosť dosahuje v troch rokoch, samica po zhruba stodennej brezosti rodí jedno až štyri mláďatá, z ktorých však do dospelosti dorastú maximálne dve. Hlavnou oblasťou jeho výskytu je amazonský dažďový les. Ale okrem toho sa jaguár vyskytuje v temer celej Južnej a Strednej Amerike, od Mexika až po Argentínu. Začiatkom 20. storočia sa vyskytoval ešte aj na juhozápade USA, ale vplyvom rozširovania ľudského osídľovania krajiny sa stal zriedkavým a okolo roku 1950 bol celkom vyhubený. Na život uprednostňuje tropický dažďový les, predsa však občas žije tiež v buši alebo savane zarastenej stromami, húštinami či trstinou. Jaguár je samotárske suchozemské zviera. Jeho revír je v závislosti na výskyt potravy veľký asi 25 až 150 km². Kvôli svojej ťažkej telesnej konštrukcii sa nemôže dobre šplhať, ale je dobrým plavcom. Skúmaním pomocou rádiometrie sa zistilo, že jaguáre sú aktívne aj cez deň. Strávia však 40 - 50% dňa nečinnosťou. Jaguár koristiť vysledí, pomaly sa k nej priblíži alebo striehne, čaká na mieste. Potom po krátkom behu zabije koristiť úderom laby a strhne ju na zem. Jaguáre sú jediné mačkovité šelmy, ktoré zabíjajú prehryznutím hlavy a nie krku. Ich koristiť tvoria jelene, svine pekari, tapíry a kapybry. Zvieratá žijúce na stromoch, ako opice a leňochody, sa málokedy stávajú ich koristiťou. Kde je možné loviť vo vode, uspokojí sa jaguár aj rybou, ale i menším kajmanom. Pre zmenšovanie svojho životného priestoru a postupu človeka a jeho hospodárenia napáda tiež často dobytok. Ak je v tiesni, zaútočí i na človeka. Vedci zistili, že jaguár žerie vlastne všetko, čo môže chytiť. V žalúdkoch mŕtvych jaguárov našli ostatky 85 rôznych druhov zvierat.

Panda -maznavý samotár

Až do sedemdesiatych rokov 19. storočia o pande vedelo len veľmi málo ľudí. Panda je totiž veľmi plachá. Žije skryto v odľahlých horách Číny. Jej hmotnosť je 75 - 160 kg. Pri pohľade zblízka na prednú labku pandy sa nám zdá, že má šesť prstov. V skutočnosti ich však má iba päť. Šiesty prst je kolíkovitá sezamská kosť, ktorú používa ako palec.

Táto kosť vyrastá oproti prstom, pomáha jej pri chytaní potravy, a preto je pre pandu veľmi dôležitá. Pande sa narodí jedno až dve mláďatá, vo výnimočných prípadoch tri. Panda veľká je samotár, ktorý sa dve tretiny dňa venuje hľadaniu a požíeraniu potravy. Zvyšný čas odpočíva. Dokáže sa šplhať na stromy, ale túto schopnosť využíva, len ak ju ohrozujú nepriatelia. Môžu nimi byť medveď hnedý, leopard alebo divé psy. V tom prípade sa Panda uchýli na strom a nezlezie, kým nebezpečenstvo nepominie. Panda veľká nepoužíva žiadny brloh ani odpočívadlo. Väčšinou si len jednoducho ľahne na zem tam, kde práve je. Bambusový les je takmer nepreniknuteľný, ale v hustom poraste sa nachádzajú tunely, ktorými sa dokáže panda ľahko a rýchlo pohybovať. Hoci panda veľká patrí v zoologickej záhrade medzi mäsožravce, jej jedálny lístok sa skladá takmer výhradne zo stoniek, listov a mladých výhonkov rôznych druhov bambusov. Na rozdiel od mäsa má bambus veľmi nízku výživnú hodnotu, takže ho panda musí každý deň zožrať desať až dvadsať kilogramov. V závislosti od ročného obdobia si panda svoju potravu dopĺňa inými rastlinami a aj vtáčimi vajcami.

No povedzte, nie je úžasná? Mnohí z nás ju poznajú v plyšovej podobe zo svojej detskej izby.

Natália Holešová 5. B

Kto je Amy Lee?

Jej pravé meno je Amy Lynn Hartzel. Narodila sa 13. decembra 1981, je však viac známa menom Amy Lee. Ide o veľmi známu americkú speváčku, skladateľku a klaviristku. Amy sa stala zakladateľkou skupiny Evanescence. Precit'uje klasicku hudbu, ako je napríklad Mozart, má vzťah k moderným interpretom, ako je Björk, Tori Amos, Danny Elfman a Plumb.

Rodičmi Amy Lee sú Sara Cargill a John Leeovci, diskotekár a osobnosť televíznej obrazovky. Amy má jedného brata, Robbyho, a dve sestry, Carrie a Lori. Mala aj mladšiu sestru, ktorá v roku 1987 vo veku troch rokov zomrela na neidentifikovanú chorobu. Amy pre svoju zosnulú sestru zložila piesne „Hello“ z albumu *Fallen* a „Like You“ z albumu *The Open Door*. Lee navštevovala hodiny klavíra deväť rokov. Jej rodina sa veľakrát sťahovala a nakoniec sa usadili v Little Rock, Arkansas, kde má základy skupina Evanescence. Amy Lee krátko navštevovala aj Middle Tennessee State University, kde študovala teóriu a kompozíciu hudby, no neskôr odtiaľ odišla, aby sa mohla venovať skupine. V interview pre AOL Music povedala, že jej prvé piesne, na ktoré si spomína, sú „Eternity of the Remorse“ a „A Single Tear“. Prvú napísala, keď mala 11 rokov. Chcela sa stať klasickou skladateľkou. Druhá pieseň bola školskou úlohou, keď bola v ôsmom ročníku.

Počas živého vysielania Live @ Much na MuchMusic 9. januára 2007 Amy Lee vyhlásila, že deň predtým sa zasnúbila. Neskôr na fan stránke Evanescence potvrdila, že Josh Hartzler, terapeut a dlhoročný priateľ, ju požiadal o ruku. V jednom interview poznamenala, že piesne „Good Enough“ a „Bring Me to Life“ boli inšpirované práve ním. Vzali sa 6. mája 2007 a medové týždne si užívali pri Bahamách. Amy Lee na EvThreads uviedla, že teraz je „oficiálne pani Amy Hartzlerovou“.

Lee založila skupinu spolu s gitaristom Benom Moodym. Stretli sa v mládežníckom tábore, keď Moody začul Amy hrať pieseň „I'd Do Anything for Love (But I Won't Do That)“ od skupiny Meat Loaf. Už o mesiac začali hrať v kníhkupectvách a kaviarňach v Arkansase a nahrali aj dve EP platne, *Evanescence EP* (1998) a *Sound Asleep EP* (1999). V roku 2000 nahrali dlhšie EP, *Origin*.

V interview pre Spin.com v októbri 2008 Lee uviedla, že pracovala na nových skladbách, ktoré by eventuálne mohli byť použité sólový album. V tom istom mesiaci v interview pre The Gauntlet povedala, že nevie, či začať so sólovou kariérou alebo nie, pretože sa dostala do bodu, keď nevie „čo ďalej“. Dodala, že Evanescence sú stále spolu ako skupina, no turné na ňu pôsobia monotónne. Zdôraznila, že v písaní piesní pokračovať bude, no zatiaľ nevie, na aký účel budú slúžiť.

Lee má ľahko rozpoznateľný štýl, typický šatami z viktoriánskej éry a jej občasným používaním gotického make-upu. Taktiež navrhuje veľa vlastných šiat, vrátane tých, ktoré mala oblečené vo videoklipe k piesni „Going Under“, ďalej šiat na odovzdávanie cien Grammy v roku 2004 a šiat na obálku albumu *The Open Door*. Po navrhnutí si vybrala na šitie japonského dizajnéra H. Naoto. Na koncertoch nosieva korbáky, siet'oviny, dlhé sukne a vysoké čičmy. Nejakú dobu mala na ľavom obočí piercing, ktorý je vidieť aj na obálke albumu *Fallen*.

Veľká noc

Veľkonočné sviatky patria k najstarším sviatkom vôbec. Ich základnou podstatou z predkresťanských dôb bolo víťanie jari, v prenesenom zmysle víťazstvo života nad smrťou.

Veľká noc je pohyblivý sviatok, pre kresťanov jeden z najvýznamnejších. Predchádza mu dlhý čas príprav - štyridsaťdňový pôst - ktorý sa dodržiava už celé stáročia. Nevzťahoval sa len na jedlo, ale na celý spôsob života. Prestali tanečné zábavy, veselé spoločenské večierky, na vidieku sa skončili priadky a páračky. V čase pôstu každá žena priadla doma sama, umíkol spev a ozývali sa len vážne pôstne piesne. Muži odložili fajku a celú dobu sa nedotkli alkoholu. Zo ženského kroja zmizli pestré farby a bohato zdobené súčasti.

Predveľkonočný pôst, ktorý vystriedal obdobie vianočného hodovania a fašiangovej nestriednosti, od základu zmenil stravovanie našich predkov. Ešte na prelome 19. a 20. storočia sa v niektorých oblastiach dôkladne vymyli hrnce, v ktorých sa varili tučné jedlá, a dočasne sa vyniesli na poval. V rodinách dokonca vymenili riad, z ktorého jedli, a kovové lyžice nahradili drevenými. V čase pôstu sa často mastilo len rastlinným olejom, zväčša konopným alebo ľanovým, menej už maslom.

Strava bola veľmi jednoduchá. Skladala sa z rôznych múčnych jedál, kaší, zemiakov, strukovín, sušeného ovocia. Varili sa jednoduché polievky a omáčky, veľmi sa využívala kvasená kapusta, ktorá sa jedávala aj surová s krajcom suchého chleba (z dnešného pohľadu ideálna kombinácia pre zdravú výživu a redukčnú diétu) - nielen ako desiatu či olovrant, ale aj ako hlavné jedlo (obyčajne večera). Dospelým sa odporúčalo celkovo obmedzovať množstvo stravy počas dňa, až večer sa zjedlo trochu kyslej kapusty alebo ovocie a chlieb. Aj dnes by sme to mohli považovať za ideálne odľahčovacie dni po vianočnom a novoročnom hodovaní.

Príchod Veľkej noci a s ňou aj príchod teplejších dní sa spomína už s príchodom Fašiangov. Asi všetci poznáme slová piesne:

*Fašiangy, Turíce, Veľká noc príde, kto nemá kožucha, zima mu bude.
Ja nemám kožucha, len sa tak trasiem.
Dajte mi slaniny, nech sa vypasiem!*

Hanka Slobodová

V škole s humorom

Žiaci píšu písomku. Učiteľ zbadá, že jeden žiak má ťahák. Žiak ho inštinktívne rýchlo schoval a prišiel k nemu učiteľ. Hľadá ho a učiteľ ho po dôkladnej prehliadke nevie nájsť.

"Kam si ho schoval?!"

"To by som aj ja rád vedel...."

Učiteľka zadáva úlohu žiakovi:

- Vyskloňuj slovo chlieb.
- No ta... kto čo chlieb, s kým s čím so salámou, komu čomu mne.

Syn pošle otcovi SMS:
Oci, okamžite zariad' presun
ľadových medved'ov do Afriky,
lebo inak prepadam zo zemepisu.

Učiteľ sa pýta žiakov:

- Koľko zmyslov má človek?
- Šesť! - vykrikuje Janko.
- Ktorý je ten šiesty? - pýta sa učiteľ.
- Zmysel pre humor.

CHA-CHA-CHA

Viete, aká je na Záhori najkratšia veta?

Éééé?

A viete, čo to znamená ?

No predsa:

Prosím vás, mohli by ste mi to zopakovať - nerozumel som.

Blondínka skončila autoškolu a učiteľ sa jej pýta:

- Viete mi popísať činnosť motora?

- Áno. Môžem vlastnými slovami?

- Áno.

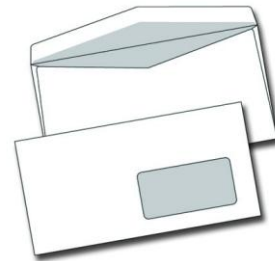
- Brrm, brrrrrrmmmm, bbbrrrrrrrrrrrrrrrrrrm...

Blondínka dostane list od kamarátky, v ktorom píše:

"Som v tom."

Blondínka obracia, prevracia list a rozčúlene odpíše:

Už som tú obálku šesťkrát prezrela a nevidím ťa. Kde si?

Kde vznikol Pokémon?

Na Záhori.

Tata zalomil ruky a povedal:

"Sprostý je, ešte aj škaredý! Po kým on je?!"

Chuck Norris vie zabuchnúť otáčacie dvere.

Chuck Norris neúčinkuje v reklame, ale reklama účinkuje v Chuckovi Norrisovi.

Chuck Norris vie vypiť vodovodný kohútik na ex.

Chuck Norris dokáže zneškodniť bombu aj po výbuchu.

Keď sa Chuck Norris pozrie na Slnko, Slnko uhne.

Chuck Norris vie rýchlejšie sedieť ako ty bežať.

Chuck Norris našiel na dne oceánu suchú handru.

Chuck Norris vie recitovať báseň Mor ho! v brailovom písme po fínsky.

Viete, prečo sa Mŕtve more nazýva Mŕtvym? Chuck Norris ho zabil!

Chuck Norris vypadol z 1. poschodia a padol na 9.poschodie.

Chuck Norris obeduje polievku paličkami.

Chuck Norris vyhral v skoku do šírky.

Chuck Norris urobil z USA... USB!

Chuck Norris vie rozplakať cibuľu.

Chuck Norris stlačí jedným prstom Ctrl Alt Del.

Okolité vesmír existuje, pretože sa bojí byť na tej istej planéte ako Chuck Norris.

Keď Chuck Norris mešká čas by mal spomaliť.

Chuck Norris je taký rýchly, že na každej fotke je rozmazaný.

Husky

Čo si predstavíte pod slovom husky? Nie húsky. Husky! Nič? Tak vám čosi o tomto krásavcovi poviem.

PŮVOD: ťažné psy, známe už od najstarších dôb, vyskytujú sa v rôznych oblastiach. Stali sa základom jednotlivých plemien severských psov. V severovýchodnej Ázii Čukčovia chovali sibírske ťažné psy - Lajka, z ktorých husky pochádzajú. Sú to silné, odolné ťažné psy a vynikajúci pomocníci pri love. V 19. storočia sa husky dostali na Aljašku, kde slúžili ako základný dopravný prostriedok. Počas druhej svetovej vojny boli používané v pátracej a záchranej službe. Obľúbené sú aj preteky záprahov týchto psov.

OPIS: ide o plemeno pracovných psov.

VÁHA: u psov sa váha pohybuje v rozmedzí 20,5 až 28 kg, u súk je váha v rozmedzí 15,5 až 23 kg.

SRST': je hustá, bohatá, stredne dlhá, s mäkkou podsadou, ktorá počas plíznutia celá vypadáva.

SFARBENIE: ľubovoľné, zvyčajne čiernej, šedej, červenej, škvrnité, typická je maska svetlej farby.

CHARAKTER: sibírsky husky je verný a ústretový kamarát, rád sa hrá s deťmi. S človekom sa priatelí už odpradávná a vždy je ochotný mu pri práci pomôcť.

L. Šaradínová

Jar!

Jar je ročné obdobie, s ktorým sú spájané v našich zemepisných šírkach príjemné asociácie - znovuzrodenia, obnovy, opätovného rastu, ale aj vône, čerstvá zeleň, snežienky, láska, sviatok Veľkej noci. Preto je často jar označovaná za najkrajšie ročné obdobie. Prvým jarným kalendárnym dňom je 21. marec.

Čo všetko si predstavíme pri slove jar?

Pre niekoho je jar najkrajším ročným obdobím, časom, kedy odhodíme zimné oblečenie a príroda sa odeje do sviežeho jarného šatu. Pre iného je začiatok jari spojený s pojmom jarná únava, teda pocitom fyzického a psychického vyčerpania. Starší si možno spomenú na Pražskú jar, obrodný proces uvoľnenia a demokratizácie v Československu zastavený vpádom vojsk Varšavskej zmluvy. Ďalší si pod jarou predstaví obdobie lásky a vzájomnej príťažlivosti (máj - lásky čas). Pre katolíkov je jar obdobím sviatku Zmŕtvychvstania Ježiša Krista - Veľkej noci. Kúpačom a šibačom sa zase možno vybaví Veľkonočný pondelok. Každý si pod jarou môže predstaviť niečo iné, ale len málokoho nechá jar úplne chladným a nevyvolá v ňom žiadne emócie.

Jarná rovnodennosť

Rovnodennosť je astronomický termín pre okamih, keď má Slnko voči svetovému rovníku nulovú deklináciu a slnečné lúče dopadajú v mieste rovníka kolmo na zemský povrch. Jarná rovnodennosť nastáva na severnej pologuli obyčajne okolo 20. marca a jesenná 23. septembra, pričom ich presný čas sa môže mierne meniť. V okamihu rovnodennosti sa Slnko nachádza v jarnom alebo jesennom bode. Tento jav je spôsobený sklonom zemskej osi a obehom zemskeho telesa okolo Slnka. V čase jarnej rovnodennosti je na severnej pologuli jar a na južnej pologuli jeseň. V čase jesennej rovnodennosti je na severnej pologuli jeseň a na južnej pologuli jar.

Hanka Slobodová